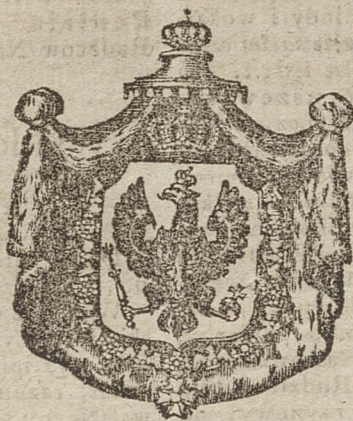

GAZETA

Wielkiego

Xięstwa

POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéy *W. Dekera i Spółki*, — Redaktor: Assessor *Rabski*.

N° 8. — W Sobotę dnia 26. Stycznia 1828.

OBWIESZCZENIE.

Od dnia 1. Lutego r. b. utrzymywać się będzie między Poznaniem i Warszawą trzeci związek listowny pocztą w tygodniu.

Urządzona tym końcem nowa poczta konna odchodzić tu ztąd będzie w każdy czwartek o godzinie 6tęy rano, w którym to dniu także iedna z poczt konnych o godzinie 3 $\frac{1}{2}$ zrana z Warszawy przybywa.

Poznań, dnia 21. Stycznia 1828.

Nadpocztamt.

E s p a g n e.

Wiadomości kraiove.

Z Poznania, dnia 25. Stycznia.

Udział w smutnym wypadku, jakiego narowo doznał dostojny dom Xięstwa Ichmość Namiestnikostwa, obwieszcza się tu w wielorakim sposobie i staie się pobudką do wzbudzenia tkliwych i pobożnych uczuć. Tym przejęty duchem nasz Szanowny Generalny Administrator, JW. JX, Proboszcz Metropolitalny

Wolicki, za odebraną pierwszą wiadomością o zgonie JO. z Xiążąt Radziwiłłów Xiężnéy Helény Radziwiłłowéy, wydał zaraz stósowne rozporządzenia do żałobnego obchodu za duszę téy dostojnéy Pani. Stósownie do tychże na dniu wczorayszym odprawilo się solenne żałobne nabożeństwo w tuteyszym kościele metropolitalnym. Po odśpiewaniu *officium defunctorum* przez tuteysze duchowieństwo świeckie i zakonne, celebrował JW. Administrator Generalny

mszą żałobną w uroczystym orszaku, wśród stosownej muzyki instrumentalnej i wokalne, a kazanie z tekstu: „*Krótkie są dni człowieka; liczba miesięcy jego u ciebie jest.... Job 14 — 5.*“ powiedział JX. Wieruszewski, kościoła metropolitalnego Wikaryusz, którego piękny talent kaznodziejski coraz bardziej się rozwija. Potem nastąpił wielki solenny kondukt przy wspaniałym ubraniu katafalku. Na tym nabożeństwie znajdowali się pierwsi urzędnicy cywilni i wojskowi i lud licznie zgromadzony. — Oby strokany dom Xiążęcy znalazł w tym obrządku religijnym pocieszenie, i jakie religia, to źródło pociechy, w utrapieniu postęrcza! Oby łaskawe nieba, po wylaniu przez Dostojnych Rodziców tyłu rzewnych łez nad stratą syna i synowy, po tak ciężkim doświadczeniu, po dniach nawiedzenia i nieszczęścia, zesłały w dom Jch długie pasmo dni dobrej nowiny, dni szczęścia, radości i wesela!

Z Berlina, dnia 22. Stycznia.

Z rozkazu N. Pana odprawiła się onegdaj uroczystość koronacyjna i orderowa w zwycajnym sposobie. Po odbytem nabożeństwie w kaplicy zamkowej, udał się N. Pan, Ich Królewiczoskie MM. i t. d. do sali rycerskiej, gdzie Biskup Dr. Eylert miał stosowną do okoliczności mowę. Potem dany był obiad w galerji obrazów na 350, a w białej sali na 250 osób. — Orderem orła czerwonego zaszczytzeni zostali: Generał-Porucznik Borcke, dowódzca 4tej dywizyi; Baron Werther, Król. Poseł w Paryżu; Generalny Pocztmistrz Nagler i Xiążę Aremberg. Order orła czerwonego drugiej klasy otrzymało 10 osób, między którymi Prezydent najwyższego Sądu Appellacyjnego w Poznaniu Schoenermark. Tenże order 3ciej klasy 56 osób, między którymi Generalny Lekarz dywizyi Doktor Schwikard w Poznaniu, Radzca Ziemiański Dębiński w Wągrowcu i Prezydent Sądu Ziemiańskiego Rembowski w Krotoszynie. Order Joanitów otrzymało 23 osób; powszechną oznakę honorową 43 osób, między którymi urzędnik kassowy Landrentmeister Braun w Poznaniu. Powszechną oznakę honorową otrzymało 40 osób.

Doktor Gumpert w Rawiczu i Doktor Pentzin w Bydgoszczy otrzymali tytuł Radzców Nadwornych.

Wiadomości zagraniczne.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy, dnia 22. Stycznia.

Drugi koncert Lipińskiego, będzie we środę, w teatrze narodowym.

Wyszła z druku „Oda Maurycego Gosławskiego,“ czytana w czasie uczy daney dla Karola Lipińskiego przez literatów warszawskich, razem z „Wierszem Franciszka Kowalskiego“ poświęconym temuż Lipińskiemu.

A u s t r y a.

Z Wiednia, dnia 14. Stycznia.

Dzisiejszy Dostrzegacz austriacki umieścił list ze Smyrny z dnia 21. Grudnia zeszłego roku następujący treści:

Posłowie angielski i francuzki, PP. Stratford-Canning i Generał Guilleminot ciągle bawią w Wurla, dokąd się udali tymczasowo po odieździe z Konstantynopola d. 8. t. m. Wczoray byli u nich Deputowani od kupców francuzkich z podziękowaniem za zaspokajające zapewnienie, które Poseł dał przed parą dni zastępcy Konsula, iż krótka przerwa związków dyplomatycznych z Portą nie pociągnie wcale za sobą zerwania związków handlowych; że przeto kancelarya może zostać otwarta i bandera zatrzymana. Na to oświadczenie odpowiedział P. Guilleminot z podziwieniem Deputacyi: że chwila obecna tak jest krytyczna, iż musi odwołać to zapewnienie; że właśnie pisał do Konsula, iż w skutek umowy z Posłem angielskim, bandera francuzka dnia 15. przyszedłego miesiąca zwinięta, a kancelarya zamknięta być musi. Wolno wprawdzie będzie po tym dniu urzędnikom konsulatu bawić w Smyrnie jako prywatnym; ale wszelkie ich urządowanie ustaie; a opiekowanie się poddanymi francuzkimi poruczone zostało Posłowi niderlandzkiemu. Deputowani robili przedstawienia, i równie jak kupcy angielscy Pana Stratford-Canning w adresie z dnia 16. t. m., tak oni Pana Guilleminot prosili, aby Smyrnę za neutralną

uważano. Ręczyli za to, iż rząd turecki na to zezwoli, wychwalali mądrość i pomiarkowanie urzędników Porty; a wreszcie dopraszali się obrony przeciw rozbojnikom morskim. Poseł nieprzyjął ich projektu jako przeciwnego się interesom politycznym; dodał jednak, że jeżeli się da odmiana iaka zrobić w udzieloném Konsulowi postanowieniu, to im doniesie o tém przez Wice-Admirała de Rigny przed 15. Stycznia. Co się tyczy okoliczności morskich rozbojów, przyrzekł, iż się tém niezwłocznie zająmą; albowiem polityczne stosunki nie dały dotąd tak szczerze o tém pomyśleć, iak się należało. — P. Stratford-Canning wydał także do angielskiego konsulatu uchwałę w kształcie *Memoandum*; w któręj podobnie dzień 15. Styczn. wyznaczony jest na zamknięcie kancelaryi i zwinięcie bandery. Była to odpowiedź na memoryał stanu kupieckiego z dnia 16. Zwołano dla tego angielskich poddanych, którym P. Elliot (jeden z pomiędzy Sekretarzy poselstwa) tę uchwałę przeczytał, dodając, że po 15. Stycznia każdy ma się chwycić środka, który dla swoich interesów za najstosowniejszy uzna. — Pomimo tych rozkazów wydanych przez Posłów, zdaje się, że angielscy i francuzcy kupcy ufnli w zaręczenie tureckiey opieki, postanowili nieopuszczać Smyrny. — Admirał francuzki miał oświadczyć, że teraz żądania sprzymierzonych dworów względem Porty nie są już ograniczone traktatem londyńskim, i że każdy dzień ociągania się ze strony Porty położenie ięj pogarsza. — Konsul rossyjski P. Froding jest tu jeszcze. Postanowił on nie wprzód odjechać, aż się dowie o wyjeździe Pana de Ribeaupierre z Konstantynopola z zupełną pewnością. Chce on na fregacie Konstantyn szukać Admirała Hr. Heyden.

T u r c y a.

Z Konstantynopola, d. 27. Grudnia.
(Z Dostzegacza Austryack, d. 19. Styczn.)

W ośm dni po wyjeździe Posłów angielskiego i francuzkiego z téj stolicy, opuścił ią także C. Rossyjski Poseł Pan Ribeaupierre, i dla przeciwnych wiatrów, które mu przeszkodziły popłynąć do Odessy, szczególnięj zaś dla niebezpiecznéy żeglugi na czarném mo-

rze w téj burzliwéj porze roku, puścił się z swą familią i największą częścią urzędników poselstwa także do Dardanellów, z kąd zamysłał popłynąć przez Archipelag i morze adryatyckie do Tryestu, a ztamtąd udać się w dalszą podróż na Wiedeń do Petersburga. Część urzędników kancelaryi rossyjskiey znalazł się teraz jeszcze w Bujukdere, oczekując na pomyślny wiatr, aby do Odessy popłynąć mogła. — Panowie Stratford-Canning i Generał Guilleminot na wyjeździe z Dardanellów wsiedli na czekające tam na nich okręty wojenne ich rządów (fregaty Dryad i Armida) i popłynęli do Vurla (w zatoce Smyrneńskiéy), gdzie d. 12. stanęli. — Zaraz po wyjeździe 3ch Posłów zaięła się Porta środkami zabezpieczającemi opiekę poddanym ich rządów, prócz tego kazała oddalić włóczęgów i będące bez roboty lub podeyrzane osoby z masy frankońskich mieszkańców téj stolicy. — Przed kilku dniami odczytano z rozkazu Sultana w meczetach firman, wzywający lud muzułmański, ażeby się pod ten czas spokojnie zachowywał, ufając zupełnie pieczołowitości i czuynośći rządu, a oraz, ażeby w przypadku napaści gotów był do boju ku bronieniu ze wszystkich sił tronu i religii. — Podobne firmany rozestano do innych prowincy. Do twierdz naddunajskich poselają wciąż wojsko, to samo artylleryą i kanonierów do Dardanellów. W Adryanopolu zajmują się czynnie naprawą pałacu Sultana. Do kierowania przygotowaniem obrony przy Dardanellach, a może i dla dowodzenia znajdującymi się tamże okrętami wojennymi, posłany został niedawno do Hellespontu Wice-Admirał Tahir-Basza, który tu przed niejakim czasem przybył z Nawarynu. W arsenał stolicy wielka znowu panuje czynność. Dwa liniowe okręty od 74 i fregata od 36 dział stoją już uzbroione pod statkwat; około uzbrojenia kilku innych statków wojennych ciągle pracują.

Wyspy Jońskie.

Pod tym napisem Dostzegacz Austryacki z dnia 17. Stycznia zawiera następujący list z Zante d. 14. Grudnia. „Dnia 17. z. m. okręt wojenny europejski, płynący z strony zachodniéy, wbiegł do portu Nawaryńskiego, pod banderą rozeymową do przodkowego masatu

przyczepioną. Okręt ten — była to angielska szalupa wojenna *Pelikan*, pod sprawą W. A. B. Hamiltona — obeyrzał się w porcie i nie wszedłszy w żadną bliższą komunikacyą z stojącymi tam tureckimi okrętami, wybił znowu na otwarte morze. *Pelikan*, który odtąd zarzucił kotwicę w tutejszém przystani, ma przeznaczenie krążyć w wodach jońskich aż do przylądka *Matapan*. Nazajutrz, to jest d. 18. z. m. pokazały się od strony południowej przed *Nawarynem*, trzy okręty, fregata, korweta i bryg. Pierwsza miała francuską banderę, inne dwa okręty nie miały żadnej bandery zatkniętej. Okręty te pozostały do dnia 19. Listopada wieczór na wodach *Nawarynu*, oddaliły się potem, lecz w kilka dni pokazały się znowu i uważano z *Modon*, iż dwie galioty raz wraz do nich przyplływały; atoli d. 25. Listopada powstał silny wiatr północny i przymusił do oddalenia się wszystkie te okręty. Ani wątpić, iż to była fregata *Hellas*, zabrana przeszłego lata egipcyanom korweta i bryg *Sotir* (*St. Sauveur*). *Ibrahim Basza* miał oświadczyć, że, gdyby *Lord Cochrane* miał się raz jeszcze pokazać w bliskości *Nawarynu*, wysłał naprzeciw niemu swoje najlepsze okręty znajdujące się w *Nawarynie*, dla stoczenia z nim bitwy. — Liczba stojących obecnie w porcie *Nawaryńskim* turecko-egipskich statków wojennych wynosi 29; to jest 1 okręt liniowy od floty *konstantynopoliński*, bardzo uszkodzony, dosyć jednak jeszcze zdalny do służby; 4 fregaty od teyże floty w podobnym stanie; 2 *konstantynopolińskie* fregaty w należytych stanie; 1 roztakielazowany okręt liniowy floty egipskiej, iako tako znowu użyty być mogący; 5 korwet, 11 brygów, 5 galiot i 2 szonery floty egipskiej w dobrym stanie; prócz tego 25 okrętów przewozowych, częścią od egipskiej, częścią od *konstantynopolińskiej* floty. — Wyplnęły z *Nawarynu* po bitwie dnia 20. Października: 1 egipska galiota konwojując okręty kupieckie, i *konstantynopolińska* korweta, na której *Tahir Basza* popłynął do *Konstantynopola*; 1 egipska korweta i 1 egipska galiota, które popłynęły do *Alexandryi*, i 1 okręt przewozowy, który się jeszcze w *Modon* znajduje. — Od *kommendanta Tripolizy*, *Solimana-Beja* (*francuzkiego* od-

szczępieńca *la Seve*) odebrał *Ibrahim Basza* d. 6. m. depesze, w których tenże donosi, że wojsko jego w dobrym znajduje się stanie, i że twierdza opatrzona jest na 3 miesiące w żywność i nieobawia się natarcia. Przeciwnie wojsko egipskie, w obozach pod *Nawarynem* i *Modon*, zda się walczyć z niedostatkami żywności, tak iż porcyje już o trzecią część zmniejszyć musiano. Z tey przyczyny zaszły dnia 6. m. b. nieiakię zdróżności w *Modon*, gdzie część osady zrabowała tameczne chlebne iatki *Ibrahim Basza* kazał winnych surowo ukarać. Późnię przybył do obozu *Ibrahima* transport żywności z *Zante*, które *Turków* i *Greków* na przemianę w potrzeby żywności opatruje. — Dnia 10. m. b. zawiął do tutejszém przystani bryg grecki, który d. 12. puścił się w dalszą drogę do wybrzeża *Akarnanii*. Wiezie on wiktuały do *Dragomestre*, gdzie *Generał Church* w końcu przeszłego miesiąca w kilka tysięcy ludzi wyładował. Wplnąwszy do tego portu rzeczony bryg zatknął banderę i chorągiewkę grecką, lecz musiał ie znowu zdjąć na rozkaz *Rezydenta angielskiego*.

Od *Dunaju*, dnia 12. *Stycznia*.

C. rossyjski *Minister* *spraw zagranicznych*, *Hrabia Nesselrode*, wydał w swoim czasie następującą dyplomatyczną notę okólną:

„W chwili, w której stanowcza bitwa, którą sprzymierzone eskadry widziały się znievolmente stoczyć z turecko-egipską flotą, w zatoce *Nawaryńskiej*, powszechną zwraca na siebie uwagę, sądzę być rzeczą przyzwoitą, zawiadomić *W Pana* o sposobie, w jakim *cesarski gabinet* ten pamiętny wypadek uważa. W rzeczy samę było naszym pierwszym życzeniem, widzieć traktat *londyński* bez rozlewu krwi dopełnionym, i w tym względzie opłakujemy nasze zwycięstwo. Lecz z drugiej strony uznał zaraz *Cesarz*, iż *Admirałowie* — aby niedopuszczyć zniweczenia głównego celu tego traktatu przez wygubienie *Greków* na stałym lądzie i przez zawoiowanie, którym *Ibrahim Basza* wyspom *Archipelagu* zagrażał — doznawszy przez podwójne zgwałcenie rozeymu, na który *Ibrahim Basza* pod dniem 21. *Września* zezwolił, iego wiardomstwa, za przybyciem swoim pod *Nawa-*

tyń w poiednawczym zamiarze, zaczępieni zostali, przez przyjęcie bitwy instrukcyy swoich dopełnili i powszechnéj sprawie skuteczną wysłiadczyli posługę. Bitwa pod Nawarynem wystawia w prawdziwém świetle połączenie i politykę mocarstw, które traktat londyński podpisały. Każę ona mieć nadzieję, iż rząd ottomański poznawszy nareszcie swe błędy, pośpieszy przyjąć warunki, które wprawdzie wymagały od niego niejakich ofiar, ale też zarazem istotne mu zapewnią korzyści. Postanowienia Sułtana będą skazówką postanowień naszego dostóynego Monarchy. W każdym przypadku, bądź że Porta obierze drogę, odpowiadającą naszym życzeniom, lub przez nieprzyjacielskie środki pomnoży niedogodność swego położenia, mocnym jest przedsięwzięciem N. Pana, w ścisłym połączeniu z Anglią i Francją starać się o dopełnienie traktatu z dnia 6. Lipca, ziszczyć wespół z niemi dobroczynne warunki tegoż traktatu i w każdym położeniu rzeczy zachować szlachetną zasadę, która kontraktującym stronom wszelkiego zamiaru powiększenia się, zaborów i wyłącznéj korzyści zabrania. (Podp.) Nesselrode.“ — Po nadejściu wiadomości o zerwaniu negocyacyy w Konstantynopolu, wydał Hrabia Nesselrode drugą notę okólną, która w treści swojej jest tylko powtórzeniem powyższéj.

A n g l i a .

Z Londynu, dnia 11. Stycznia.

Dnia 9. dał Hrabia Dudley obiad dla Infanta Michała, a Margrabia Palmella bal.

Wczoray odwiedził Xiążę Wellington Pana Peel, który właśnie do miasta przyjechał. Margrabia iędził wczoray do Króla do Windsor.

Już dnia 7. m. b. biegala, ale podobno fałszywa pogłoska, iż Xiążę Wellington, Margrabia Wellesley i Pan Peel odebrali zlecenie utworzenia nowego Ministeryum.

Lord Goderich podał — iak wczoray wieczor gloszono — dymissyą, a Xiążę Wellington powołany był onegday do Windsor. — Gazeta Times niechce temu wierzyć, iż Xiążę Wellington utworzy Ultra-torysowy zarząd, przeciw któremu powstałaby zbyt groźna op-

pozycya w Parlamencie i całe stronnictwo Whigów tylkoby się ieszcze silniejszym połączyło węzłem, co szczątkiem stronnictwa Pana Canning nazywaią. Także Lordowie Althorp, Milton i Tavistock mają stronnictwo, liczące czterdziestu naybardziéj poważanych członków; jedném słowem niepotrafiliby się utrzymać Torysowie bez przedsięwzięcia rozwiazania Parlamentu.

H i s z p a n i a .

Z Madrytu, dnia 3. Stycznia.

Dzień nowego roku został tu zawichrzonym przez kilku królewskich ochotników na przedmieściu Anapres. Wydawali oni okrzyki na korzyść Agrawiadosów. Z oddziałem gwardyi królewskiéj, który chciał przywrócić spokoyność przyszło do potyczki, w której polegli niektórzy z obu stron, aż nareszcie woysko śpiesznie przybywszy poskromiło buntowników. Mniemają, iż miano zamiar wznieść znaczne zaburzenie.

Głoszą, iż poiutrze obwieszczoną będzie amnestya w Barcelonie.

Słychać tu, iż Królowa Portugalska wdowa wyiedzie do Rzymu wtowarzystwie Hrabiego Cintra, przed przybyciem Don Miguela.

F r a n c y a .

Z Paryża, dnia 14. Stycznia.

Onegday dał Król prywatne posłuchanie Xiążęciu Polignac.

Wyrokiem Królewskim wczorayszéj daty były Prefekt i Referendarz Stanu, Podhrabia Siméon, syn Hrabiego Siméon, Para Francyi, mianowany został Dyrektorzem wydziału nadobnych sztuk i nauk w Ministerstwie spraw zagranicznych.

Radzcy Stanu, Baronowi Cuvier powierzono zostały sprawy religijne ewanielickie pod nadzorem Ministra spraw wewnętrznych.

Referendarz Stanu Ranneville mianowany został nadzwyczajnym Radzcą Stanu z prawem bywania na obradach.

Z powodu mianowania Pana Villèle i Pana Corbiere Parami królestwa, właściwe zgromadzenia obiorcze, od których oni wybrani byli Deputowanymi, zebrać się mają powtórnie celem obrania innych na ich miejsce.

Dzienniki liberalne bawią swoich czytelników różnemi względem Ministerystwa wieściami. Niektóre powiadają, iż z powodu oddalenia Pana Chabrol i Xiędza Frayssinous, odebrali Panowie Roy i Portalis zlecenie, ażeby nowe Ministerystwo utworzyli; inne donoszą o wejściu do Ministerystwa dwóch Deputowanych z samego końca prawej strony.

Dziennik Handlowy donosi, iż się rozeszła wieść o zmianie ministerjalnej, w skutku której Pan Pasquier zostałby kolegą Panów Roy i Portalis; bardziéj temu można wierzyć, iż Biskup hermopolitański ofiarował Panu Chateaubriand ministrowstwo, którego ten jednak nieprzyjął.

Gazeta dzienna wzywa Ministerystwo, ażeby miało w pamięci dzień 5ty Lutego (dzień zagaienia Izby) i zbliżyło się do royalistów, jeżeli chce mieć większość w Izbach. Mieć będzie do czynienia z 5. rozmaitemi gatunkami. 1) Z właściwem centrum. To składa się z urzędników, z odwołalnych sędziów, i wielu prawych mężów, którzy, stosując się do naszych form politycznych, nie przywykli jeszcze do oddzielania rządu od Ministerystwa. Może ich być iakie 100 do 120 osób. Obok nich siedzą 2) stare szczytki administracyi Villéla. Nie są liczni, ale Ministerystwo nie może im ufać. 3) Prawa strona. Niema ona reprezentanta w nowém Ministerystwie, które tak, iak jest, nie może na iey pomoc rachować. 4) Lewe centrum znajduje się względem administracyi prawie w takim położeniu, iak prawa strona, niema bowiem Ministerio, w którym jest reprezentowane, nie do zawdzięczenia. Sam koniec lewej strony nareszcie 5) nie może się połączyć z żadną administracyą, gdyż maxymy iego przeciwnie są zasadom rządu monarchicznego. — Koniec tego taki, iż Ministerystwo musi się koniecznie zmienić, jeżeli chce pozyskać większość.

Gazeta Francuzka dotychczasową swoją rubrykę: „Kłamstwa dzienne“ zamieniła na „Pogłoski dzienników.“

Kara Xiędza Contrafatto, który był skazany na stanie pod pręgierzem, piętnowanie i na dożywotnią karę galerową, została 5 dni przed odprawą Pana Peyronnet na 10letnie więzienie zamieniona.

Jego Świątobliwość wydał w Rzymie papiezske breve do X. Juin, autora „Pochwały Ś. Karola Borromeusza, z przyłączeniem mowy o katolicyzmie i protestantyzmie, uważanych w swoich stosunkach ze społeczeństwem.“ Chociaż samo już wyprzedanie kilku edycy i zdanie pism peryodycznych dostatecznie ustaliły zalety tego dzieła, — to jednak dostoyne potwierdzenie naczelnika kościoła będzie zapewne najsławniejszą nagrodą prac X. Juin.

Goniec wspomina zmiany, które zasłyły w Radzie Stanu za różnych Ministrów. W ostatnich czasach drugiego Ministerystwa Xięcia Richelieu, gdzie Pan Villéle, chociaż niebędąc jeszcze Ministrem, był już członkiem Rady Ministrów, zostali wymazani Radcy Stanu Camille-Jordan, Royer-Collard i Guizot. Gdy Pan Villéle objął wodze rządu spotkał ten sam los Panów Barante, Ramond, Pichon, Mathieu Dumas, d'Argout, Hély d'Odyssey, Mézy, Bertin de Vaux, Ricard, Mounier, Villemain, Zangiacomini i innych, którzy mniéj więcéj nienawidzili systemat ultramontanizmu. W miejsce tamtych powołano Panów Dudon, St. Chamans, Frénilly, St. Géry, Forbin des Issarts, Cornet d'Inconit, Harlet, Castelbajac, Kergarion, Amy, de Blaire i niektórych Biskupów, którzy to wszyscy mniéj więcéj temuż systematowi sprzyjali. Wszakże pomimo to była jeszcze iakaś równowaga między przeciwnikami i stronnikami kongregacyi; teraz i ta ustała. Od wejścia Panów Delavan i Renneville do Rady Stanu, przechyla się widocznie waga na stronę kongregacyonistów.

Pan Belleyme obeymując swój urząd miał mowę do swoich podwładnych urzędników, która jest odmiennie wydrukowana w Monitorze i w Gońcu Trybunalskim; w ostatnim dzienniku jest o połowę krótsza, a jednak daleko treściwsza. Powiedział on między innymi: iż postępować będzie według przepisów prawa, aby dzieciom swoim zostawić chlubne i nieskażone imię. O tém w Monitorze ani słowa.

Zamyslaia tu utworzyć „towarzystwo dla dobrych ksiązek protestanckich,“ na wzór katolickiego.

Dochody tutejszego towarzystwa wspierania Greków wynosiły od dnia 19. Grudnia do

dnia 1. Stycznia 2956 Franków 80 Centymów.

Goniec Francuzki powiada, iż w radzie gabinetowey naradzano się względem użycia środków przeciw Jezuitom, że zdania były podzielone, że cztery głosy były przeciw projektowi a cztery za nim, i że przeto nie mogła stanąć decyzja. „Któżto wydał Gońcowi te tajemne Rady?” pyta się Gazeta Francuzka.

Wczoray gruchnęła na giełdzie pogłoska, iż Panowie Chateaubriand, de la Bourdonnaye i de Lalot weydu do Ministeryum; poczem papiery publiczne znacznie poszły w górę.

Nic ieszcze niemasz pewnego względem wyboru tego, któremu powierzone będą wodze publicznego wychowania; przeznaczają iednak na ten urząd Xiedza Tharin, bylego Biskupa Strasburskiego, nauczyciela Jego Królewiczoskiéy Mci Xiążęcia Burdegalskiego.

Z dzieła Pana Ymbert pod tytułem: *les Moeurs administratives.*

(Ciąg dalszy.)

Przedayność.

Jednym z charakterystycznych rysów w naszych administracyjnych zwyczajach, który uważnego dostrzegacza aż nadto bii w oczy, jest kupność i przedayność, która się pod wszelakimi postaciami i nazwiskami ukrywa. Jest ona nieodzownym skutkiem wzmagającego się przepychu, ogromnych płac wyższych urzędników i całego systematu, który kray i administracją jego czyni tylko przedmiotem spekulacyi dla biurokratów. Przy takim systemacie nie można się dziwić, iż pewni urzędnicy ułożyli wyraźną taryfę rozdawnictwa łask, zaszczytów, spóźniania lub przyspieszania interesów, przedaży, dostaw, likwidacy i pożyczek! — Jeżeli temu, co pisma publiczne donosiły, można dać wiare, zdaie się, iż krzyże S. Ludwika i Legii honorowey mają swój kurs, iak cukier i cynamon. Ludzie, przeznaczeni liczyć rany i blizny, i mierzyć krew, którą woioownicy nasi na poboiowisku przelali, wywodzą z bi-

letów bankowych powody do swych wniosków. Wszakże sztuka spóźniania interesów iest iednym z nayobfitszych źródeł dochodu dla wielu urzędników. Kto ma iakie żądanie, interest, process, wygląda z upragnieniem końca, wyroku; chociaźby były niepomysłne, zawsze są požądanemi. Atoli zawięło od biurokratów, puścić w większą lub mniejszą odwłokę tę upragnioną chwilę. Na usprawiedliwienie téy zdrady mają oni swoje właściwe wymówki pod tytułem: — interessa naywiększey wagi naglą — Minister dziś niepracuje — iest na posiedzeniu — zażądano raportu — iest spodziewany — zapytana władza nieodpowiedziała ieszcze — wyidzie do niey nowe excitatorium — trzeba przedsięwziąć indagacyą — brakuie dowodu i t. p. — Któryż niecierpliwy, pragnący końca swojego interestu człowiek prywatny, mając przez nieiaki czas do czynienia z biurokracyą, nie uważał, iż przewłoki daią się eskontować, iak weksle i papiery publiczne. — Zyskowniejszymi ieszcze są dla biurokratów publiczne licytacye. Wiedzą oni, ile licytującym zależy, mieć iakakolwiek miarę, od której zaczynać mogą bez obawiania się konkurencyi. Podają iesz wprawdzie offerencye pod pieczęcią, lecz biurokraci mają wielorakie sposoby przewąchnienia, iak rzeczy stoją. Niedawno ieszcze mieliśmy taki przykład z okoliczności pewney dostawy. Naczelnik administracyi, człowiek pełen poczciwości, rozkazał, ażeby niezapieczętowane offerencye składano do skrzyneczki, od której on sam miał klucz. Jeden z jego podrzędnych i ieden licytant uiegli stolarza, który miał zrobić skrzyneczkę, i ten wprawil podwoyne dno, tak iż oni nieotwieraiąc iey, czytać mogli wszystkie ofiarowane kwoty. W dniu ogłoszenia licytów, włożyli sprzymierzeni oszuciei offerencyą, która naywyższą dotąd ofiarowaną kwotę o kilka tylko centymów przechodziła. Korzystna dostawa została im przyznana, lecz późniejsze kłotnie między spółinteressentami wykryły oszukaństwo, i oszuciei zostali przykładnie ukarani. Wiarołomny urzędnik prócz dobrej kubany warował sobie roczną pensyą przez cały czas trwania dostawy. — Przemilczają się inne przykłady, których niepodobna wyliczać. Podobne frymarki dzieią się z wpływaiącemi do skarbu podatkami, z których panowie Nadpoborcy i t. d. ciągną zyski za pomocą różnych spekulacyi, nim one do niego trafiają. Nie dziw,

że surowość, z jaką lud przymuszonym zostaje do składania podatków, dopomaga żarliwym o ich wnoszenie panom do posiadania domów, powozów, koni i t. d. i t. d. Możemy czasowi naszemu darowali iego przedayność, gdyby się do sumienia, do opinii nierozciągała; gdybyśmy niewidzieli ludzi przedających swoją opinią, swój głos, swoje mowy, kazania. — Właśnie to miejsce, wyprowadzić prowincye z błędu, do którego ich uwiodły drwinki niektórych płochych dzienników stolicy: to jest, że w Paryżu wszystkiego obiadem dokazać można. Nie jesteśmy tu tak w ciemni bici, iżbyśmy się po ladaakię cenie zapredawali. Niechże temu nikt niewierzy, iżby paszтетem bekasim urząd, silną parą pieczonego bażanta kreskę okupić można. Te przepyszne uczyty, o których tak wiele gadają, są tylko giełdą, w której się kontrakty zawierają. Na naszych biesiadach przedają się sumienia i głosy, podobnie jak po szynkowniach prowincyalnych podczas targów zwykły się przedawać woły i konie. — Dawni nasi Królowie, potrzebując kiedyś pieniędzy, zaprowadzili przedayność urzędów. Nas mianuje Król gratis, ale Minister daie nam odprawę znowu gratis. Dla uniknienia téj nieprzyjemności, któż się temu będzie dziwił, iż w samy rzecz zaprowadzono znowu to, co kiedyś było z mocy prawa — przedayność urzędów. N. p. gdy iaki Nadpobórca przewąchnie, iż obecny Minister, który go łaską swoją zaszczyca, wkrótce ustąpi miejsca innemu, pod którymby się rozstać musiał z swoim urzędem, idzie czém prędzý z Paryża i daie do zrozumienia, iż się chce dobrowolnie zrzec swiego urzędu za przyzwóitém wynagrodzeniem. Zaraz mu się trafia dziewięciu, dwunastu pretendentów, a on temu, co najlepiý zapłaci, wyiednywa urząd. Takie frymarczenia często się wydarzają, a żeby wszystko w przyzwóitym poszło porządku, dosyć jest mieć sobie referującego Szefa wydziału, który umie wystawić zdatość kupującego, i niezdatność przedającego — Trafiają się biurokratyczne sumienia, które są nadto delikatne, iżby ie pożyć można Luidorami lub

biletami bankowemi. Ale natomiast mają przywiązanie do kunsztów, umiętności. Do tych niezblądzi się nigdy na drodze przepkupstwa, byle tylko w postaci przedmiotu kunsztów, klejnotów i t. p. Za zwyczaj przechodzi ta uprzeyma dostępnosć także na żony, dzieci, sług biurokratów. Są biurokraci, godni służyć za wzór, z powodu opieki, której nadobnym sztukom użyczają. Ci nie niekupują; naypiękniejsze lustra, naypyszniejsze zwierściadła nie wiedzieć zkąd się biorą same z siebie i przystraiają w nayozdobniejszym sposobie ich pokoie. Wykwintne szale spadają iak gdyby za pomocą laski Merlina na szyje żon, a nieznaomi krawcy wdzwiewają na ich mężów fraki z naypiękniejszego sukna. Zegarki, których niezamówili, biją ich biurową godzinę, a gdy powracają do domu, zastaia w nim łakocie nieznaomý ręki w srebrnych naczyniach, o których wagę wcale się niepytają. Do tych fortunatów przystósować można wiersz Wirgilego:

Nocte domum dapibus mensas ornabat inemtis.

Wyśmienity taki urzędnik zapewnia nadto, iż wszystkie te dary nieznaomym przyjaciół nieustannie mu w iego własnym domu przypominają prace iego biura, to ten raport, to ów okólnik, to iaki list, podpis i t. d. Gdy spojry na zegarek, wpada mu na myśl zaległa likwidacya, którą ma iutro wyexpedywać; rozpuszczając palce po klawiaturze pysznego fortepiana Erarda, przypomina mu iego nadobniuchna córeczka Amalia allegorycznie: „Tatulko, przecież WPan niezapomniał o onegdayszý reklamacý?“ Jego biblioteka, iego obrazy, iego kobierce, wszystko mu przypomina iego obowiązki, iego powinności, których w rzeczy samý z naywiększą dopełnia sumiennosćią. Umiera narzecie nieskażoný poczciwości urzędnik, a żona iego uskarża się przed sąsiadkami, iż koszta pogrzebowe pierwszemi były wydatkami od czasu iak iey dobry mężulek urzędnikiem został.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

D O D A T E K

do

Nru 8.

Gazety Wielkiego Xięstwa Poznańskiego.

(Z dnia 26. Stycznia 1828.)

Rozmaite wiadomości.

W Warszawie wyszedł poszyt pierwszy na miesiąc Styczeń pisma peryodycznego „Themis polska,“ nauczyciela i praktyce prawa poświęconego.

Wkrótce wyjdzie z druku nowe poema Adama Mickiewicza pod tytułem „Wallenrode.“ Drukuję się w Petersburgu; ozdobione będzie rycinami Orłowskiego, i portretem autora. Prenumerata wynosi 18 Złp.

Gazeta Würzburgska powiada: Nadeszła tu wiadomość, iż w Konstantynopolu wyrznięto język pewnemu Sofia (studentowi) za to, iż dwuznacznie mówił o chorągwi Proroka. Taka to jest turecka sprawiedliwość, tam, gdzie kiedyś Solon i Lykurg dawali swe mądre prawa, a później Justynian dyktował prawa, które jeszcze dziś mają ważność w Europie. Należy to do dziennych wydarzeń, że nie tylko tureckich poddanych za lekko przewinienia policyjne przybijał gwoźdźmi przez uszy do drzwi domów, ale też wbił ją żywcem na pal Greków, Żydów i chrześcian, skoro się odezwą z swém uczuciem wolności, lub wbrew przepisom Koranu idą za głosem swojego sumienia i przekonania. Wymuszają tam wyznanie ukrytych skarbów pod karą konfiskacji i innych zdzierstw wśród wszelkich męczarni tortury, a między innymi i tym sposobem, iż oskarżonym każą gwałtem iść pewien gatunek melonów wodnych — *parteynes* zwanych, — przezco pozbawieni zostają na czas nieiaki zdolności puszczania wody, która dopiero po okropnych boleściach znów wraca. Wiadomo, że nawet Musti za popełnioną tak nazwaną zbrodnię stanu został w wielkim żelaznym moździerzu na masę

stłuczony, i że innych osądzonych wrzucają w oceltań najeżoną żelaznemi kończatkami, na których ci nieszczęśliwi częstokroć przez wiele dni wiszą passując się z śmiercią wśród największych męczarni. Komuż nie jest pamiętnym z najnowszey historii wyróżnienie Sciotów przy wzięciu ich twierdzy i stracenie w skutku tegoż owych nieszczęśliwych, którzy się właśnie za interessami kupieckimi w Konstantynopolu znajdowali?

L I T E R A T U R A.

(Dokończenie.)

Powyższe wyciągi dostateczne są do wykazania różnicy pomiędzy jednem a drugim tłumaczeniem. W tém jednak porównaniu zadziwiać i zastanawiać koniecznie musi ta okoliczność, że te dwa, tak co do toku stylu, jako i co do samego języka, tak różne od siebie tłumaczenia, w kilku miejscach początkowych oddziałów, znów tak dziwnie zgadzają się z sobą, jak gdyby jedno było przepisaniem drugiego, z tą tylko różnicą, iż się zdaje, jak gdyby w Edycji Kornowskiéy gdzieś rozmyślnie odstąpić chciano, gdyż właśnie w samém odstąpieniu widać jakieś naciąganie. Tak sam najpierwszy okres w zaczęciu powieści w oba wydaniach, tém się najwięcéj różni, że konie podług J. F. K. utrudzone u bezimiennego są uznożone, a las, który się u pierwszego od Gniewa aż do Gopła nieprzerwanie rozciągał, u drugiego rozciągał się w nieprzerwanej kolei; i zgadnąć nie można, co w tém miejscu kolój znaczyć może. —

Daley, podług J. F. K. w części I. na stronie 7 wierszu 17 powiedziano: „Z prawej strony lasu słyhać tylko szum wiatru, i hukanie odyńca, który się przez suchą gestwinę z łoskotem przedziera“ „a u Kornowskiego łómacza na str. 3 wierszu 8 co do słowa jest to samo, z tą tylko różnicą, że zamiast hukania odyńca, krząkanie położono — Potem J. F. K. malując jednego z Greckich chłopców Rafała, tak się wyraża w części I. na stronie 22 wierszu 24 „a niebieskie oczy wydawały spojrzenie tak iasne, łube i tak żałośne, jak gdyby błękit niebios przez lekką chmurkę przeglądał.“ U Korna z małą tylko odmianą zupełnie toż samo na str. 16 wierszu 19 „a którego oczy niebieskie wydawały spojrzenie tak jasne i łube, a przytém tak żałośne, jak gdyby się błękit niebios przez lekką chmurę przedzierał. — Więcej, podług J. F. K. w części I. na str. 23 wierszu 11.“ I mnie, rzecze Michał z otwartą, jednak skromną postawą, tonem pewnym, który się dziwnie wydawał w uścieceł delikatnego młodzieńca; i moje rzemiosło wojenne nie jest obcem, i użyłem już oręża mojego w dniu bardzo stanowczym, prawda nie dla mojej sławy, ale na rozkaz pana, i nieprzyjaciel natychmiast ustąpić musiał.“ U Korna prawie też same wyrazy na str. 17 wiersz 8. „A ja, rzekł Michał z otwartością, jednak z skromną postawą i tonem pewnym, który się dziwnie wydawał w uścieceł delikatnego młodzieńca: ja w rzemieśle wojenném nie jestem tak obcym; albowiem już raz użyłem oręża mojego, w dniu bardzo stanowczym, chociaż nie dla sławy mojej ale na rozkaz pana, i nieprzyjaciel natychmiast ustąpić musiał. Prawdziwie nie wiemy co sądzić, o tój tak uderzającej zgodności dwóch pism tak różnych od siebie; i gdybyśmy przypuścili, że oba wydania w jedném wychodziły miejscu, wnosiłoby należało, iż pomiędzy korektorami zaszła jakaś, czarodziejską mocą zdziałana omyłka. Ale nie chcemy posądzać nikogo. Jedno tylko w tém miejscu pozwolimy sobie dla dobra literatury naszej wyrazić życzenie. J. P. W. B. Korn w Wroclawiu, który przez drukowanie mnóstwa ksiąg polskich tyle już ma zasługi, rychléjby ją przy takiéj sposobności, do najwyższego doprowadził stopnia, gdyby tak w przedrukowy-

waniu dzieł już znanych, jako i wydawaniu nowych, obok widoków kupieckich, także i pod względem literackim, użył niekiedy rady osób, które się istotnie na rzeczy znają; a wtenczas nie miałyby nikt prawa narzekać na to, że z księgarni i drukarni Kornowskiej najwięcej jest ksiątek polskich, ale najmniej dobrze po polsku pisanych. — w —

Podziękowanie.

Na początku tego roku, po długich ciężkich cierpieniach, W. J. Pan Doktor Schneider, przez zręcznie uskuteczniłą operacyą kamienia, ocalił mi życie. Uwolniona od srogich męczarni, powzięłam nayıpierwszą myśl wynurzenia ocalicielowi mojemu wdzięczności. Radabym była poszła za przykładem wielkiéj liczby tych, co go cichemi obsypują błogostawieństwami, gdyby wezbrane moje uczucia nie wmawiały we mnie, iż tylko przez publiczne złożenie moich czułych dziękczynień, dług mój należycie uścić potrafię. Przyim tedy Szanowny Mężu na tój drodze wydobywającej się z głębi serca podziękowanie za twe tchnące ludzkością pieczołowite około mniestaranja, i przebac, iż wyborem moim obrażam znaną powszechnie Twą skromność. Ulga, którą przeto skrępowanym więzami wdzięczności uczuciom przynoszę, uzupełnia właśnie Twoje dobre dzieło.

Poznań w Stycznii 1828.

Weronika Gracka.

List gończy.

Jan Goczański, którego opis poniżéy, zostając jako uczeń w handlu win kupca i Radcy Powiatowego Dygasiewiczza w Kościanie, dopuściwszy się znacznego przemiewierstwa i oszukaństwa, uciekł dnia 19. Grudnia r. z. w noccy o godzinie 11. na nąjętym wozie z Kościana do Strzałkowa.

Zobowiązujemy podrzędne nam władze, żandarmów i mieszkańców Prowincyi, ażeby na tego niebezpiecznego człowieka baczną maiąc oko, onegoż, w razie dostrzeżenia aresztowali i do Magistratu w Kościanie przez transport odesłali.

O p i s.

1) Nazwisko, Goczański; 2) imię, Jan; 3) rodem z Karznicy Powiatu Kościańskiego; 4)

pobyt, w Kościanie; 5) katolik; 6) wiek, 19 lat; 7) wzrost, 5 stóp; 8) włosy, czarne; 9) czło, niskie; 10) brwi, czarne; 11) oczy, niebieskie; 12) nos, mały; 13) usta, szerokie; 14) broda, niegoli; 15) zęby, zdrowe; 16) podbródek, okrągły; 17) twarz, okrągła; 18) cera, zdrowa i ospowata; 19) krępy; 20) mówi po polsku i cokolwiek po niemiecku; 21) szczególnie poznaki, żadne.

O d z i e ż.

Surdut molowy, czarne sukienne spodnie, 6 par kamizelek w rozmaitych kolorach, których z pewnością wymienić niemożna, czarna sukienka drogata czapka z czarnym barankiem i stare bóty.

Poznań, dnia 6. Stycznia 1828.

Królewsko-Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

OGŁOSZENIE.

W boru, niedaleko olędrow Kamionka, w Powiecie Gnieźnieńskim, Departamencie Bydgoskim spotkał Dozorca graniczny z żandarmem w nocy z dnia 16. na 17. Czerwca r. b. nieznanymi ludźmi, których liczby jednak dla ciemności nocy rozpoznać nie można było, pędzących trzodę świń. Skoro postrzegli urzędników, uciekli w żyto i blisko jego znajdujący się las, gdzie przy sprzyjających im nocy zniknęli i schwytni być nie mogli. Zostawione przez nich świnie, w ilości sztuk 42, które zapewne z Polski przemeycone były, zostały zabrane i do Urzędu poborowego w Wittkowie oddane, gdzie je dnia 18 Czerwca r. b. po poprzednim oszacowaniu i ogłoszeniu terminu licytacji, za 124 Tal. 29 sgr. 6 fen. publicznie sprzedano.

Gdy niewiadomi właściciele ich, w celu udowodnienia prawa do zebranej kwoty 124 Tal. 29 sgr. 6 fen. dotąd się nie zgłosili, przeto wzywają się w téj mierze stosownie do §. 180. tyt. 51. części I. ordynacyi sądowej, z tem nadmienieniem, iż, jeżeli się w przeciągu 4. tygodni, od dnia rachuiąc, w którym ogłoszenie niniejsze pierwszy raz w tutejszym Dzienniku Intelligencynym umieszczone będzie, u głównego Urzędu celnego w Strzałkowie nie zameldują, summa wspomniona na

rzecz Skarbu w przychód umieszczoną zostanie.

Poznań, dnia 18. Grudnia 1827.

Tajny Nadradzca Finansów i Prowincyalny Dyrektor podatków
Loeffler.

OBWIESZCZENIE.

Na drodze z Circiska do Strzelna w Powiecie Inowrocławskim Departamencie Bydgoskim spotkał dozorca graniczny w nocy z dnia 22. na 23. Czerwca r. b. około godziny pierwszej 3ch nieznanymi ludźmi z trzodą świń. Na zawołanie drugiego oddalonego dozorca uciekli nieznanymi w zboże, gdzie ich dla ciemnej nocy i mocnego deszczu schwytać nie można było. Świnie zostawione w ilości 15 sztuk, które zapewne z Polski in fraudem cła prowadzone były, zostały zabrane i do Urzędu poborowego w Strzelnie oddane, gdzie je dnia 23. Czerwca r. b. po poprzednim otaxowaniu i ogłoszeniu terminu aukcyi publicznie za 63 Tal. 2 sgr. 6 fen. sprzedano.

Ponieważ nieznanymi właścicielami ich, koñcem udowodnienia prawa do zebranej summy 63 Tal. 2 sgr. 6 fen. dotąd się nie zgłosili, przeto wzywają się w téj mierze, stosownie do §. 180. Tyt. 51. Części I. Ordynacyi sądowej, z tem nadmienieniem, iż, jeżeli się w przeciągu 4ch tygodni, od dnia rachuiąc, w którym ogłoszenie niniejsze pierwszy raz w tutejszym Dzienniku intelligencynym umieszczone będzie, u Głównego Urzędu Celnego w Strzałkowie nie zameldują, kwota wspomniona na rzecz skarbu zaperceptowaną zostanie.

Poznań dnia 18. Grudnia 1827.

Tajny Nadradzca Finansowy
i Prowincyalny Dyrektor
poborów.

ZAPOZEW EDYKTALNY.

Jan Józef Krumpholz z Szmigła w Wielkiem Xięstwie Poznańskim, który w roku 1810. lub 1811. do woyska bywszego Xięstwa Warszawskiego wzięty, i do pułku żółtych huzarów w Warszawie oddany został, następnie zaś w roku 1812. z swym pułkiem iako prosty żołnierz w kampanią rossyiską poszedł, a o którego życiu i miejscu pobytu od owego

czasu, pomimo wszelkiej staranności, nic się dowiedzieć nie było można, niniejszemu publicznie się zapożywa, ażeby się przed lub w terminie jna

dzień 17. Września 1828. przed delegowanym Ur. Stempel, Referendaryszem, w naszym pomieszkaniu sądowym wyznaczonym, stawil i legitymacya swoią uskutecznil, lub też o życiu i pobycie piśmienne doniesienie uczynil, a potem dalszych zaleceń oczekiwał.

Jeżeli nieprzytomny Krumpholz w naznaczonym terminie się nie stawi i naydaley w takowym o jego życiu i pobycie żadne doniesienie nie nadejdzie, za nieżyjącego uznany i jego z pretensyi hypoteczney, w kwocie 327 Tal. 25 sgr. wraz z kilkuletnemi prowizyami się składający majątek, matce jego, Annie Barbarze z Littków, były owdowiałey Krumpholz, teraz zamężney Bardeckiay w Szmiglu przyznany i wydany będzie.

Wschowa dnia 12. Listopada 1827.

Królewsko - Pruski Sąd Ziemiański

Sukcessorowie zmarłych tu w roku 1809. i 1821. Jozefa Danilewicza aptekarza i małżonki jego Agnizki z Potarzykich Danilewiczowey zamierzają uczynić podział pozostałości; wzywają tedy wszystkich niewiadomych wierzycieli na mocy §. 137. Tit. 17. Część I. P. P. K., aby w ciągu trzech miesięcy pretensye swe podali, i udowodnili, inaczy bowiem każdy z sukcessorów tylko w stosunku wybraney części za takowe stanie im się odpowiedzialnym.

Poznań, dnia 16. Stycznia 1828.

Fr. W. Graetz,

w imieniu sukcessorów Danilewiczów.

Doniesienie o Menażeryi.

Moim Szanownym łaskawcom w W. Xięstwie Poznańskim mam honor donieść, iż teraz otrzymałem nader rzadkie zagraniczne zwierzęta wodne, które w pałacu JW. Hrabiego Działyńskiego widzieć można, a które Szanownym przyjaciółom natury a zwłaszcza

posiedzicielom gospodarstw ziemskich ofiaruję na sprzedaż za mierne ceny, z tą uwagą: iż naywiększa rzadkość połączone jest z pożytkiem, i ztąd oneż polecać ośmielam się. Pobyt mój jest tylko na kilka dni jeszcze ograniczony.

Herman van Aken.

Przedaż prawdziwych baranów merynosów.

W tutejszey, od 17 lat istnacey, wzorowey owczarni, znajduie się znowu znaczna liczba 1-, 2- i 3letnich baranów merynosów, których przedaż w poniedziałek dnia 11. Lutego r. b. zacząć się ma.

Celem ułatwiania kupuiącym wolnego wyboru baranów, podzielone są przedniejsze na 3 klasy.

Ceny są, iak za zwyczaj, z osobnego spisu taxy do przeyrzenia i ze względu na stósunki czasu znacznie zniżone zostały.

Wszystkie stada owiec były od ośpicy dotąd zupełnie wolne i znajduią się w naylepszym stanie zdrowia.

Glumbowitz pod Winzig i Rawiczem, dnia 22. Stycznia 1828.

Urząd gospodarczy JW. Hrabiego de Roedern.

Vogel, inspektor gospodarczy.

Przedaż baranów elektoryalnych.

Zakupiwszy na początku zeszłego roku z wzorowey owczarni Wiel. von Raumer w Kaltwasser pod Lignicą, znaczną ilość naypiękniejszych maciorek z jagniętami — wybór bowiem z całej trzody był mi zostawiony — z tego względu jestem już teraz w stanie, pewną liczbę pięknych młodych tryków uprzedać, które na klasy podzielone, od 1. Lutego są do widzenia.

Dłonie pod Rawiczem, dnia 25. Stycznia 1825.

Erazm Stablewski.